

selspreuk, de gelijkenis, is er op ingesteld, om u nieuwsgierig te maken, om de vraag naar de oplossing van het raadsel, naar de verklaring van de gelijkenis bij u wakker te roepen. Wie de klok hoort luiden, vernemen wel iets, maar hij blijft toch nog maar onverstendig, zolang hij nog niet weet, waar de klepel hangt. Wie van den wind wat af wil weten, kan er niet mee volstaan, zijn geluid even te vernemen en dan verder niets, maar gaat op het geluid letten; hij gaat „aan“ het geluid „vragen“, waar de wind vandaan komt en waar hij heengaat. Maar niet alle menschen hebben de begeerte, om „er meer van te weten“. Er zijn er, die de klok hooren luiden, maar die er geen belang in stellen, nu óók te weten te komen, waar de klepel uithangt. Er zijn er, die den wind hooren waaien, maar wien het helemaal niet interesseert, te weten, waar de wind vandaan komt en welke richting hij uitwaait. Maar de klok en het geluid zijn prachtige dingen, om er achter te komen, bij wien de begeerte wel leeft en bij wien de begeerte niet leeft om de plaats van den klepel en de richting van den wind te leeren kennen. De raadselspreuk en de gelijkenis zijn prachtmiddelen, om aan den dag te brengen, wat er leeft in de harten van de hoorders. Valt er zoo'n raadselspreuk of zoo'n gelijkenis in het midden van het bondsvolk neer, dan dwingt dat woord den hoorders, zich te openbaren. Dan laat de één het blijken, dat het hem niets interesseert, waar toch de klepel mag hangen, die de klok aan het luiden gebracht heeft; en dan gaat de ander vragen stellen: Waar komt de wind

moeten leeren zien; als de N.T. heiligtijd gekomen is, mag hij niet in de „schaduw“ van het O.T. achterblijven. Jezus wil in dit gesprek hem verder leiden, hem over den drempel helpen (in gelijkenis schrijft dr K. J. Popma, „De vrijheid der exegese“, 161—170). Jezus doet dat, door ruimschoots van den „masjaal“ gebruik te maken. Ook dr F. W. Grosholte schrijft even bij vs 5: „Bovendien is Jezus' woord min of meer een raadselwoord. Hij gaat niet in het vervolg verklaren“ (Kom. op Joh., I, 211). Het Woord van Jezus in vs 3 klinkt Nicodemus als een raadsel in de ooren, als een gelijkenis zonder verklaring. Prompt reageert hij met het ongeloof, dat met een eigen exegese van vleeschelijk maaksel zich van de „gelijkenis“ afmaakt: „Hoe kan dat nu? Een mensch kan toch niet voor de tweede maal geboren worden?“ Dan licht Jezus een tipje van den sluier op, door op „water“ en „Geest“ te wijzen, d.w.z. door hem te wijzen op het getuigenis (ook weer zoo'n „masjaal“-achtig begrip!) van Johannes den Dooper en van Hemzelf, vgl. vs 11. Maar deze verdergaande bekendmaking maakt de zaak voor Nicodemus door zijn ongeloof alleen maar duisterder, in plaats van klaarder. Hij moet zoo ongeveer aan het verstand van Jezus getwijfeld hebben. Vóórdat het nu verder den verkeerden kant met hem opgaat, helpt Jezus hem op weg. „Verwonder u niet, dat ik u gezegd heb: Gijlieden moet wederom geboren worden“, dat is: ga op dezen weg niet verder; keer om en volg den beteren weg, dien ik u nu ga wijzen. En dan komt vs 8, waarin Jezus hem leert, **WAT HIJ MET HET RAADSEL AAN MOET**. De gebruikelijke exegese van dit vers gaat uit van de gedachte, dat de centrale quaestie in Joh. 3 is: Wat is eigenlijk „de“ „wedergeboorte“? Zij laat vs 8 leeren: De wedergeboorte is vrijmachtig werk des Geestes; dat werk is onbegrijpelijk, ja onnaspeurlijk, maar het is realiteit. „Aanvaard het onbegrijpelijke als realiteit“, aldus dr C. Bouma in K.V. Joh., 3e druk, I, 108. Ten onrechte is vaak in dit vers een bewijspiaats gezien voor een „onmiddellijke wedergeboorte“. Een verbetering in deze exegese werd bereikt, toen men den nadruk ging leggen op de woorden: „en gij hoort zijn geluid“. De toepassing was dan: Hoort maar naar het Woord des Geestes, en laat het hoe van de wedergeboorte maar aan den HEERE over.

Als exegese van Joh. 3:8 moet dit toch losgelaten worden. De gebruikelijke exegese, al of niet verbeterd,

vandaan, dien ik heb hooren waaien, en in welke richting waait hij? Dan treedt de loop van de lijn der antithese zeer duidelijk aan het licht. Dan ziet men de menschen uiteengaan. Zoo'n raadselspreuk of zoo'n gelijkenis is daarom geen duisternis en geen verberging, maar licht en openbaring.

Welnu, wanneer er dan twee groepen zijn in het verbondsvolk, zoowel in de dagen van Asaf als in de aardse dagen van den Heere Jezus Christus, alsook tegenwoordig, in deze „dagen“ van den Geest der profetie, dan komt er nu de raadselspreuk van Psalm 78 en de gelijkenis van den Heere Jezus Christus en het onderwijs van den Geest der profetie, en dan zullen de groepen ook allebei openbaar móeten worden. Wanneer aanvankelijk Efraïm en Juda door elkander loopen, en van elkaar niet zijn te onderscheiden in het ééne verbondsvolk, dan komen in het onderrecht van Asaf de getuigenis en de wet des HEEREN onder het verbondsvolk de antithese stellen, en dan zal het blijken, op den langen (of den korten) duur, wie ten dage van den strijd ómkeert en den vijand toevallt, en wie in den strijd volhardt tot aan de overwinning. Dan zullen eenmaal Efraïm en Juda allebei rijp zijn, de één voor zijn verwerping, want dan wordt de ark, die van Gods gunst getuigt, weggenomen uit het stamgebied van Efraïm, uit Silo, — en de ander voor zijn aanneming in genade, want dan verkliest de HEERE Juda, en in Juda Sion, om aldaar Zijn heiligdom te stellen, en uit Juda David, om het volk van Jacob als een herdersvorst te weiden. Dan wordt in Efraïm het

wordt gedrukt door de volgende bezwaren: 1o. „Gij weet niet, vanwaar hij komt en waar hij heengaat“ wordt gelezen, alsof er stond: „Gij kunt niet weten, gij kunt er niet achter komen“. Er staat evenwel: „Gij weet niet, gij zijt er niet achter“. 2o. Te weinig rekening wordt er m.i. mee gehouden, dat het slot van vs 8 niet zegt: „Dat is er nu aangaande de wedergeboorte te zeggen“, maar: „Dat ondervindt nu ieder, die uit den Geest geboren is“. 3o. Deze exegese ruikt vs 8 los van vs 9 vv. Als vs 8 zegt: Het onbegrepen aanvaarden, dan betekent dit: Vraag niet verder naar het hoe der wedergeboorte, want meer is er niet van geopenbaard. Maar in vs 9 vraagt Nicodemus rustig: „Hoe kunnen deze dingen geschieden?“ en **KRIJGT DAN IN VS 10—12 VAN JEZUS EEN STRAFREDE TE HOOREN, DAT HIJ ALS LEERAAR ISRAËLS DAT NIET EENS WEEET!!!** Maar dan kan vs 8 toch onmogelijk zeggen: Het is niet te begrijpen en niet na te speuren?

Naar de „masjaal“-gedachte echter leert Jezus Nicodemus in vs 8, wat hij met het raadsel aan moet, dat Jezus in vs 3 en sterker nog in vs 5 en 6 voor zijn aandacht geplaatst had. Het beeld van den wind moet dan dezen dienst doen: Van den wind is in elk geval terstond het geluid te vernemen. Men weet dan nog niet alles van den wind, maar aan zijn geluid heeft men houvast, om verder op de hoogte te komen. Zeker, de wind waait, waarheen hij wil; hij is „soverein“ in het bepalen van zijn richting. Daar oefent niemand invloed op uit. Maar men kan er wel achter komen, waar hij vandaan komt en waar hij heengaat. Als men maar nauwkeurig op het geluid let, dan kan men aan de hand daarvan de windrichting bepalen. Zoo is nu de ervaring van een ieder, die door den Geest Gods is wedergeboren. M.a.w. Nicodemus moet niet van zijn eigen exegese uit tot dat raadselachtige Woord van Jezus komen, om met behulp van zijn uitleg van dat Woord zich af te maken. Hij moet maar liever „aan“ het geluid zelve „vragen“, welke richting het uit wil. De wedergeborene vraagt vóórder. Heeft hij een „gelijkenis“ gehoord, dan vraagt hij vóórder naar de „verklaring“. De betekenis van vs 8 is deze: Het zijn „gelijkenissen“, Nicodemus, en nu moet ge vóórder vragen. Zoo heeft Jezus heel voorzichtig de vraag bij Nicodemus wakker geroepen: „Hoe kunnen deze dingen geschieden?“ Hiermee heeft Nicodemus de rechte houding tegenover het „raadsel“ gevonden. En als hij zóó ver is,

licht van den kandelaar weggenomen, en dan wordt in Juda het licht in vollen glans óp den kandelaar gezet (vs 67 en 68).

En dat rijp worden van die beiden is tot stand gekomen in die lange historie van steeds weer dezelfde herhaling: verlossing, ongeloof en afval, oordeel en gericht, wederkeer en bekeering, ontferming en opnieuw verlossing. En dit alles is een schaduw, een gelijkenis van de geschiedenis, die zich heden onder het verbondsvolk afspeelt, onder de genadeheerschappij van den Oppersten Herder in den hemel, door Zijn Geest op aarde. Want dit is de achtergrond vandaan van heel de historie: dat de Geest der profetie bezig is, scheiding te maken tusschen Efraïm en Juda, tusschen Israël, dat naar het vleesch is, en het overblijfsel naar de verkiesing der genade, het Israël, dat naar den Geest is, — tusschen het algemeene christendom, dat de waarheidsvraag verdoezelt, dat als een struisvogel den kop in het zand steekt voor het onderrecht van den Heiligen Geest, en geen belang meer stelt in de leer- en belijdenis-inhouden van de getuigenis en de wet des HEEREN, doch onder het geroep van schotjesgeest en eenheid intusschen ómkeert in den strijd, zeer wel bewapend met alle verzamelde eenheidswapens, maar toch ómkeert in den strijd en den vijand toevallt, — en de kerk des HEEREN aan de andere zijde, die niet ophoudt te vragen, waar de klepel hangt, totdat het haar volkomen duidelijk is geworden, — die den wind hoort waaien, maar dan ook zoo heilbegeerig is, te weten zijn herkomst

dán stoot Jezus krachtig door, om hem geheel en al de oogen te openen en hem tot het „zien van het koninkrijk Gods“ te brengen. De scherpe bestraffing van vs 10—12 is dan inleiding tot de prediking van vs 13—21, die Nicodemus dan nu eindelijk wel kan verstaan en verwerken. Zoo komt ook het onderscheid tot zijn recht, dat Jezus in vs 12 maakt tusschen de „aardsche dingen“ en de „hemelsche dingen“. Sasse schrijft in Kittels Theol. Wtb. z. N.T., I, 680: „Die Bedeutung von *taínois* in..... J 3,12 kann nicht einfach aus dem Kontext erschlossen werden. Wahrscheinlich ist an die Gegenüberstellung einer Rede-weise in irdischen Gleichnissen und einer direkten Belehrung über das „Himmliche“ im Sinne von 16, 25 und Mk 4, 11 ff zu denken“. De „aardsche dingen“ zijn het raadsel, dat om verklaring roept: het optreden van Jezus met Zijn prediking van het Koninkrijk Gods. Het waren allemaal nog maar „aardsche dingen“, die Nicodemus tot nu toe had te hooren gekregen. Maar hij moest doorstooten tot de „hemelsche dingen“. Den werkelijken zin en den diepen achtergrond van het optreden van Jezus moest hij leeren zien: dat het koninkrijk Gods gekomen was, en dat het via Golgotha en Paschen, Hemelvaart en Pinksteren op een heerlijke voleinding zou aangaan. Maar deze oplossing van het „raadsel“ van Jezus met Zijn raadselwoorden kan Nicodemus nu wel verdragen. Zoo volgen de vs 13—21 met de prediking van de liefde en het welbehagen Gods, waarin onmiddellijk weer door Jezus op een O.T. „gelijkenis“ wordt teruggegrepen, die haar vervulling en „verklaring“ verkrijgt in Jezus' kruis en verhooring (vs 14). Het slot van de pericope, vs 19—21, verhaalt dan, hoe in den nu gekomen Messiaanschen heiligtijd de Geest de harten openbaar komt maken. Als het licht komt, als de „gelijkenis“ voor de aandacht van de menschen gezet wordt, dan zal wel blijken, of ze verlicht willen worden, de waarheid doende; zoodat openbaar wordt, dat hun werken in God gedaan zijn, dan wel of ze het licht haten, en er zich van afmaken, opdat het kwade hart niet openbaar komt, zooals Nicodemus met het licht, dat hem in raadselvorm gegeven werd, aanvankelijk wilde doen.

Zou deze exegese niet meer dan de gebruikelijke aan den geheelen Nicodemus-pericope recht doen? Gaarne aan onze N.T. exegeten ter overweging en controle aangeboden.

De behandeling der z.g. „sexuele stoffen“ op de jeugdvergadering

Nu we dus zoover zijn, dat we vastgesteld hebben, dat geen stoffen uit den Bijbel bij de behandeling overgeslagen moeten worden, zal allicht de vraag opkomen: maar hoe moeten we dan deze stoffen, die we maar kortweg de „sexuele stoffen“ zullen noemen, behandelen?

Bij de behandeling moeten we al direct een paar dingen in het oog houden.

De eerste zaak is wel deze: wij hebben op de jeugdvergadering niet te maken met onze eigen kinderen, maar met de kinderen van andere menschen. Wier gedachten over „het sexuele“ mogelijk heel anders zijn dan de onze. Die in een behandeling van sexuele stoffen mogelijk direct iets zien van „sexuele opvoeding“ en „voorlichting“, en waarin zij misschien wel heel andere richtlijnen willen volgen dan wij. Die mogelijk wel erg ontstemd raken, als ze, oppervlakkig, hooren, wat wij op de jeugdvergadering met hun kinderen besproken hebben!

De tweede is deze: op onze jeugdvergaderingen gaan zeer verschillende kinderen. Er zijn ook jeugdvergaderingen, die gemengd zijn; waar dus zoowel jongens als meisjes op gaan. Maar ook op de vergaderingen waar óf alleen jongens, óf alleen meisjes op gaan, zullen de karakters zeer uiteenloopen. Ik noemde U zoeven al, dat er kinderen zijn, bij wie de sexuele nieuwsgierigheid zeer sterk op den voorgrond treedt; andere, die een zeer duidelijken afkeer hebben, om over dingen te spreken, die het sexuele raken. Wat voor het

eene kind aangenaam zal zijn, zal het andere pijn doen.

Hoe zullen we nu, in aanmerking nemende de moeilijkheden in deze twee punten gesteld, een rechte lijn koersen?

Dat zullen we m.i. alléén dan goed doen, als wij ons nauwkeurig houden aan de Heilige Schrift zelve! Als wij niet méér in finesse treden dan de Bijbel zelf doet! Als wij een stof uit den Bijbel niet op een andere wijze gaan be- en verwerken, dan de Bijbel zelf gedaan wil hebben.

Ouders zullen dan nooit met reden, let wel: met reden, boos op jeugdleiders kunnen zijn, als deze aan hun kinderen alleen maar dat geven, wat de Bijbel geeft. Ditzelfde geldt, mutatis mutandis, voor de kinderen, die de jeugdvergaderingen bezoeken.

De Bijbel immers moet onze norm zijn; en niet in de eerste plaats de ouders of de kinderen. Want ouders kunnen er glad verkeerde ideeën op na houden; en kinderen kunnen in hun begeeren of afweren evenzoo op het verkeerde spoor zijn. De Bijbel echter is nooit op het verkeerde spoor.

En ál wat de Bijbel ons mededeelt, moeten we zien in het licht, dat hij zelf erover ontsteekt in het Johannes-evangelie, hfdst. 20 vs 31: het is alles geschreven, „opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods; en opdat gij, geloovende, het leven hebt in Zijn Naam!“

In dit licht moeten wij ook die z.g.n. „sexuele stoffen“ zien.

En bij de behandeling ervan op onze jeugdvergaderingen, moeten wij ze direct in dat licht gaan plaatsen; evenals trouwens elke andere Bijbelstof! Dat laatste vergeten we ook wel eens! Paulus heeft Titus niet voor niets deze waarschuwing gegeven: „Maar

ontwijk dwaze onderzoekingen en geslachtsregisters en vechtpartijen over de wet; want ze zijn nutteloos en hol“ (Tit. 3:9). Ik vind het dwaas, als men uit zou gaan pluizen, langs welken weg dat in zijn werk gegaan is, dat bij Elizabeth het kindeke van vreugde opsprong in haar buik, toen Maria, de moeder des Heeren haar woning binnentrad. Maar ik vind het even dwaas, als in verband met een bespreking van Gen. 3:14, uitvoerig stil gestaan wordt bij de vraag, of de slang vóór haar vervloeking, misschien ook pooten gehad heeft; afgezien nog van de biologische vraag, of slangen rudimenten van een bekken en achterpooten hebben, ja of neen.

Alle Bijbelstoffen moeten wij, altijd, behandelen naar het karakter, dat zij hebben volgens Joh. 20:31.

En daarom moeten wij, in beginsel, ook alle Bijbelstoffen behandelen. Zij zijn dat over- en over-waard. Wij móeten geen stoffen welbewust overslaan; want dan gaan wij hetzelfde gevaarlijke en heillooze pad betreden, dat wij dien vader, bij zijn Bijbelles aan tafel, zagen opgaan.

Wat wij dus ook moeten doen, is, aan de kinderen laten zien, waarom deze stoffen in den Bijbel voorkomen.

Dan zullen we aan onze jongens en meisjes allereerst kunnen en moeten laten zien, dat de Bijbel niet de geringste hang heeft naar iets, dat onnet of onzedelijk is. Hoe zou dat trouwens ook mogelijk zijn? Waar immers alle schrift van God ingegeven is! Van dien God, die voor zelfs de geringste zweem van zonde, niet minder is dan een verterend vuur!

Wij moeten dus onze jongens en meisjes leeren (en de ouders moeten hen daar eerst in voorgaan), dat deze dingen „gewoon“ besproken kunnen worden, in

en best het kon der uit „hemels“ ziet, m gebeurt en ach God ve beter d praktijk

De P maken opnieu vervul waarop deijkte van Ef te vesti wij en en wat heden. bijna in en kerk bondsbr somnig worstel tot ha sing. D lijn zier tuigenle slacht r scheidsl en de a dat de mag ko im en d

De b van het

De s van ver Dit g De B voorgel ven. G ten, op met zijz ons doc trachte baren.

Maar onzen v hart te

Nada Christu gin van ons te hoogste Zoo g niet all ook mo

een rei ringste reeds z wel bij wonnen moet he ze wat een ope staan v als zone afschuw niet zoc ging he zijn gel van eer er hart angeto voorkom dan ook die dan werkelij Trouw leid in a Wij n dit in d tot ons Wat zeer „oe van onz mensche hét ant niet ver Hoevele „idealen